

روابط ساختاری طرحواره‌های ناسازگار اولیه با تعهد زناشویی زوجین: نقش واسطه‌ای سبک‌های حل تعارض

محمود جاجرمی^{۱*}، فهیمه مهرپویا^۱، ابراهیم علیزاده موسوی^۲

۱- گروه روانشناسی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران

۲- گروه روانشناسی، واحد قوچان، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران

چکیده	مقاله پژوهشی اصیل
مقدمه هدف تعیین روابط ساختاری طرحواره‌های ناسازگار اولیه با تعهد زناشویی زوجین با میانجی‌گری سبک‌های حل تعارض زوجین بود. مواد و روش‌ها روش پژوهش همبستگی و جامعه پژوهش کلیه دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد در سال تحصیلی ۹۸-۹۹ با بیش از ۳ سال سابقه زندگی زناشویی بودند که حجم نمونه با توجه به روش آماری پژوهش براساس متغیرهای پنهان ۳۰۰ نفر تعیین شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های تعهد زناشویی آدامز و جونز (۱۹۹۷)، طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ (۱۹۹۸)، سبک‌های حل تعارض رحیم (۱۹۸۳) استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها به روش معادلات ساختاری انجام شد. یافته‌ها بررسی‌ها نشان داد که مدل مفهومی پیشنهادی از برازش مناسبی برخوردار است. اثر مستقیم طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر سبک‌های حل تعارض ($P \leq 0/01$, $\beta = 0/72$) و تعهد زناشویی منفی و معنادار است ($P \leq 0/01$, $\beta = -0/44$). اثر مستقیم سبک‌های حل تعارض بر تعهد زناشویی نیز مثبت و معنادار است ($P \leq 0/01$, $\beta = 0/52$). همچنین اثر غیرمستقیم طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر تعهد زناشویی با میانجی‌گری سبک‌های حل تعارض معنادار است ($P < 0/01$, $IF = 0/37$). میزان واریانس تبیین شده تعهد زناشویی بر حسب طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سبک‌های حل تعارض برابر با ۵۹/۰ بود. نتیجه‌گیری بنابر یافته‌های این پژوهش، سبک‌های حل تعارض به عنوان متغیر میانجی در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی قرار می‌گیرد. و دو متغیر سبک‌های حل تعارض و طرحواره‌های ناسازگار اولیه قادر به پیش‌بینی تعهد زناشویی هستند. کلیدواژه‌ها تعهد، طرحواره، حل تعارض، زناشویی	تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۱۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۱۴ *نویسنده مسئول: محمود جاجرمی، گروه روانشناسی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران. تلفن: ۰۹۱۵۵۰۴۳۶۲۸ پست الکترونیک: Mahmoud.jajarmi@gmail.com

مقدمه

ازدواج، بزرگترین و مهمترین رویداد زندگی هر انسانی است (۱). مهمترین انتظار زوجین از ازدواج، متعهد ماندن به ازدواج و رابطه زناشویی است (۲). ازدواج موفق و بادوام مستلزم حضور تعهد زناشویی^۱ است (۳). ازدواج سالم مستلزم وجود چندین عنصر از جمله صمیمیت، تعهد و رضایت است (۴). تعهد زناشویی بخش حیاتی هر ازدواج است و قدرتمندترین و سازگارترین پیشگوی رضایت رابطه و یکی از جنبه‌های مهم عملکرد زوج‌های موفق است (۵). وجود تعهد زناشویی بین زوجین، تعاملات سازنده را در روابط آنها در پی دارد (۶) و از سویی خود تحت تاثیر عوامل بین فردی قرار می‌گیرد (۷). عوامل شناختی و فردی تعهد زناشویی را دستخوش اختلال می‌سازد (۸، ۹). یکی از عوامل شناختی چشمگیر در سبب‌شناسی علل کاهش تعهد زناشویی، طرحواره‌های ناسازگار اولیه^۲ است. طرحواره‌های ناسازگار اولیه به ریشه اعتقادات منفی عمیق در مورد خود، دیگران و جهان اشاره دارند که به شدت ناکارآمدند (۱۱) و موجب سوگیری در تفسیر رویدادها و موقعیت‌ها می‌شوند و سوتفاهم، نگرش‌های تحریف شده، فرض‌های نادرست، هدف‌ها و انتظارات غیرواقع‌بینانه را در فرد ایجاد می‌کنند (۱۲). مطالعات فینچام و مای (۱۳) و میلر و تدد (۱۴) نشان داد واسطه‌گرهای شناختی نظیر طرحواره‌های منفی نقش مهمی در روابط زوجین ایفا می‌کنند. طرحواره‌ها غالباً ماهیت ناسازگار خود را در روابط بین فردی نشان می‌دهند و به ویژه بر روابط زناشویی تاثیر گذاشته و باعث نارضایتی و اختلال بیشتر در روابط می‌شود و احساس اعتماد و تعهد را در روابط کاهش می‌دهد (۱۵). از نظر یانگ و گلوسکی^۳ طرحواره‌ها تاثیر عاطفی متقابل افراد در روابط صمیمانه را

تحت تاثیر قرار می‌دهند. هنگامی که طرحواره‌های ناسازگار اولیه برانگیخته می‌شوند، غالباً افراد سطح بالایی از هیجان مانند اضطراب، خشم شدید و غم را تجربه می‌کنند و این تجربیات در موقعیت‌های مختلف زندگی زناشویی بویژه هنگام تعارض بسیار تاثیرگذار است (۱۶). گرچه رخ دادن تعارض و کشمکش در روابط زوجها امری بدیهی و اجتناب ناپذیر است اما آنچه مهم به نظر می‌رسد، استفاده و انتخاب نوع سبک حل تعارض^۴ در هنگام ایجاد تعارض است (۱۷). سبک‌های حل تعارض راهبردهای مدیریت کردن تعارض، هنگام مواجهه با تعارض است (۱۸). درواقع روش برخورد با مشکلات بیش از خود مشکلات می‌تواند مسئله ساز باشد (۱۹). داتیلیو^۵ معتقد است شیوه حل تعارض تحت تاثیر عوامل مختلفی از جمله تجربیات و یادگیری‌های گذشته آنهاست، یعنی اینکه افراد در هنگام تعارض از چه سبکی استفاده می‌کنند به آموزش‌هایی که از دوران کودکی و در سبک تربیتی خود دیده‌اند بستگی دارد (۲۰). در دوران کودکی هنگامی که شناخت‌های فرد شکل می‌گیرد طرحواره‌هایی نیز در او شکل می‌گیرد، این طرحواره‌ها رفتارهای آینده فرد را در مواجهه با شرایط زندگی پیش‌بینی می‌کند، اگر این طرحواره‌ها به طور ناسازگار رشد کنند، رفتارهای ناهمسازی را باعث می‌شوند، طرحواره‌های ناسازگار می‌تواند باعث شکل‌گیری شیوه‌های حل تعارض ناسازگار یا غیرسازنده شوند (۲۱). از سویی استفاده بیش از حد از سبک‌های غیر سازنده در چالش‌های زناشویی، جنبه‌های مختلفی از عملکرد آنها را دستخوش تغییر می‌کند (۲۲). توانایی مدیریت و حل تعارض‌ها به شکل سازنده می‌تواند یک رابطه‌ی قوی را در عملکرد زوجها شکل دهد و زوجها را برای ایجاد رابطه صمیمی و متعهدانه یاری نماید (۲۳).

4. Conflict resolution styles

5. Dattilio

1. Marital commitment

2. Early maladaptive schemas

3. Young J, Gluhoski

نتیجه مطالعات هارمون (۲۴) نشان داد رابطه موفق زناشویی در آینده زوجها بستگی زیادی به استفاده از شیوه‌های حل تعارض آنها دارد (۲۵). انتخاب روش زوجها برای مدیریت تعارض در روابطشان یک عامل مهم و تعیین کننده در کیفیت کلی رابطه است (۲۶). زوج‌هایی که سبک‌های حل تعارض سازنده‌ای دارند، از تعهد زناشویی بیشتری برخوردارند.

یکی از کارکردهای منفی خانواده که امروزه جامعه شاهد رواج بیشتر آن است، عدم تعهد زناشویی است. از آنجا که تعهد زناشویی طی پژوهش‌های پیشین به عنوان یکی از اصلی‌ترین مولفه‌های پایداری و دوام ازدواج شناخته شده که با نقض آن احتمال از هم پاشیدگی خانواده افزایش می‌یابد و همچنین در سال‌های اخیر هم یکی از مهمترین دلایل اختلاف و جدایی همسران، بی‌وفایی و عدم تعهد بیان شده است، لذا بررسی عوامل پیش‌بینی کننده تعهد زناشویی و مدل‌سازی متغیرهای تأثیرگذار و مرتبط با تعهد می‌تواند در پیشگیری از اختلافات زناشویی و پربارکردن ارتباطات میان زوجین، به ویژه افزایش تعهد زناشویی کمک نماید و نیز از آنجا که تعهد در دین و فرهنگ ما نیز یک ارزش بسیار عالی می‌باشد و حساسیت زیادی نسبت به آن وجود دارد و در عین حال کمبود پژوهش‌هایی که روابط تعهد زناشویی با طرحواره‌های ناسازگار اولیه را در قالب مدل معادلات ساختاری و با میانجیگری سبک‌های حل تعارض بررسی کرده باشد ضرورت انجام این پژوهش را سبب شد. پیش‌بینی می‌شود نتایج حاصل از این پژوهش بتواند برای خانواده‌ها در زمینه تربیت فرزند و نیز زوج‌هایی که در تعاملات خود دچار مشکلاتی هستند راهگشا باشد. از سوی دیگر دستاوردهای این پژوهش می‌تواند درمانگران را ترغیب کند تا راهکارهای نوینی برای تغییر شناخت‌ها، طرحواره‌ها و

عملکردهای زوجین هنگام تعارض ایجاد کنند و از این طریق روابط زوجین را بهبود و انسجام بخشند.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از نظر هدف بنیادی و از لحاظ روش گردآوری داده‌ها در زمره پژوهش‌های همبستگی و به لحاظ ارتباط بین متغیرها به طور دقیق مدلیابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش، تمام دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد در سال تحصیلی ۹۸-۹۹ بودند که بیش از ۳ سال سابقه زندگی زناشویی داشتند. برای تعیین حجم نمونه پژوهش با توجه به روش آماری پژوهش (مدلیابی معادلات ساختاری) و از آنجا که روش‌شناسی مدلیابی معادلات ساختاری، تا حدود زیادی با برخی از جنبه‌های رگرسیون چند متغیری شباهت دارد، از اصول تعیین حجم نمونه در تحلیل رگرسیون چند متغیری استفاده گردید در تحلیل رگرسیون چند متغیری نسبت تعداد نمونه (مشاهدات) به متغیرهای مستقل نباید از ۵ کمتر باشد. به طور کلی در روش‌شناسی مدلیابی معادلات ساختاری تعیین حجم نمونه می‌تواند بین ۵ تا ۱۵ مشاهده به ازای هر متغیر اندازه‌گیری شده تعیین شود (۲۷). لذا در این پژوهش با توجه به تعداد متغیرهای ورودی به مدل و به ازای ۱۵ مشاهده برای هر کدام و به منظور افزایش اعتبار یافته‌های تحقیق حجم نمونه ۳۰۰ نفر تعیین شد. برای اجرای نمونه‌گیری از روش تصادفی، خوشه‌ای و چندمرحله‌ای استفاده گردید، به این صورت که ابتدا به روش تصادفی از میان دانشکده‌های واحد مشهد تعداد ۲ دانشکده انتخاب شدند. سپس از هر دانشکده تعداد ۱۴ رشته و از هر رشته تعداد ۸ کلاس به طور تصادفی انتخاب گردیدند (۲۷). معیارهای ورود این افراد به مطالعه برخورداری از سلامت روانی، شاغل به تحصیل بودن، تأهل دانشجوی و گذشتن حداقل ۳ سال از زندگی مشترک آنها بود. پس از تایید و

موافقت واحد پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد جهت اجرای پژوهش با هدف رعایت ملاحظات اخلاقی قبل از اجرای پرسشنامه توضیحاتی درمورد اهداف پژوهش، پرسشنامه‌ها، داوطلبانه بودن شرکت در پژوهش، محرمانه بودن اطلاعات و اجازه خروج از مطالعه برای شرکت‌کنندگان ارائه گردید و موافقت و رضایت کتبی شرکت‌کنندگان اخذ شد و سپس شرکت‌کنندگان به پرسشنامه جامعی متشکل از مقیاس‌های پژوهش پاسخ دادند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با نرم افزارهای SPSS.25 و AMOS.24 انجام شد.

ابزار پژوهش

پرسشنامه تعهد زنشویی^۱: این پرسشنامه توسط آدامز و جونز^۲ تهیه و تدوین شده و میزان پایبندی افراد به همسر و ازدواجشان را در سه بعد تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد ساختاری اندازه‌گیری می‌کند و دارای ۴۴ سوال می‌باشد. پاسخ سوالات در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم، کاملاً موافقم) از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود البته سوالات شماره ۱۱، ۱۲، ۱۶، ۲۴، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۳، ۳۵، ۳۶، ۳۷ و ۳۹ معکوس نمره‌گذاری می‌شود. نمرات بالا دلالت بر تعهد زنشویی بالا دارد. آدامز و جونز روایی پرسشنامه تعهد زنشویی را بر اساس روایی مبتنی بر همبستگی خرده مقیاس‌ها با یکدیگر و با نمره کل مطلوب ارزیابی کردند و پایایی آن را بر اساس آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های تعهد به همسر، تعهد به ازدواج و تعهد اجباری به ترتیب ۰/۹۱، ۰/۸۹ و ۰/۸۶ به دست آوردند. (۲۸) در ایران نیز شاه‌سیا و بهرامی این آزمون را به فارسی ترجمه کرده و مورد اعتباریابی قرار دادند که روایی محتوایی آن توسط اساتید مشاوره دانشگاه اصفهان مورد تأیید قرار گرفت. همچنین پایایی آزمون بر اساس

روش آلفای کرونباخ و بازآزمایی برای کل آزمون ۰/۸۵ و نرخ بازآزمایی ۰/۸۶ بود (۲۹). همچنین در یک کارآزمایی دیگر محمدی، حیدرنیا و عباسی، آلفای کرونباخ مولفه‌های این آزمون را به ترتیب برای تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد اجباری، ۰/۷۹، ۰/۸۲ و ۰/۸۴ گزارش نموده اند (۳۰).

پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه^۳: این پرسشنامه توسط یانگ (۱۹۹۸) از روی فرم اصلی آن (۲۰۵ سوالی) ساخته شد. فرم کوتاه آن دارای ۷۵ سوال است که پاسخ‌ها در طیف لیکرت از کاملاً در مورد من نادرست با نمره ۱ تا کاملاً درمورد من درست با نمره ۶ درجه‌بندی و نمره‌گذاری می‌شود. این پرسشنامه برای ارزیابی ۱۵ طرحواره^۴ که در مجموع در ۵ حوزه‌ی، طرد و بریدگی، خودگردانی و عملکرد، جهت مندی، گوش به زنگی بیش از حد و محدودیت مختل طبقه‌بندی می‌شوند، ساخته شده‌است. اولین پژوهش جامع راجع به ویژگی‌های روان سنجی پرسشنامه طرحواره یانگ (۱۹۹۸) توسط و جویئر^۵ روی ۱۱۲۹ نفر از دانشجویان پزشکی تگزاس صورت گرفت و برای هر طرحواره ناسازگار اولیه، ضرایب آلفایی از ۰/۸۳ طرحواره خود تحول نیافته تا ۰/۹۶ طرحواره نقص/شرم و ضریب بازآزمون در جمعیت غیربالینی بین ۰/۵ تا ۰/۸۲ بدست آمده است و خرده مقیاس‌های اولیه، پایایی و ثبات درونی بالایی نشان دادند. هنجاریابی این پرسشنامه در ایران توسط آهی بر روی ۳۸۷ نفر از دانشجویان دانشگاه تهران انجام شده است که همسانی درونی این پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۶ و برای تمام خرده مقیاس‌ها بالاتر از ۰/۸ گزارش شده است (۳۱). روایی پرسشنامه برای کل پرسشنامه با استفاده از روایی سازه به روش تحلیل عاملی در نمونه ذکر شده فوق انجام گرفت که مقیاس‌های قابل

³. Schema Questionnaire Short Form: SQ-SF

⁴. Schema

⁵. Schmidt & Joiner

¹. Marital Commitment Questionnaire: MCQ

². Adams & Jones

تفسیری را برای کل خرده مقیاس‌های پرسشنامه طرحواره‌های ینگ به بار آوردند که از ثبات درونی خوبی برخوردارند.

پرسشنامه سبک‌های حل تعارض رحیم^۱: در سال (۱۹۸۳) برای اندازه‌گیری سبک‌های حل تعارض توسط رحیم به جهت اندازه‌گیری پنج شیوه‌ای است که افراد به تعارض پاسخ می‌دهند ساخته شده است. این پرسشنامه ۲۸ سوالی است و در طیف پنج گزینه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم با نمره ۱ تا کاملاً موافقم با نمره ۵ درجه‌بندی و نمره‌گذاری می‌شود و پنج سبک حل تعارض یکپارچگی، مسلط، ملزم شده، اجتناب کننده و مصالحه را می‌سنجد. سبک یکپارچه و سبک ملزم شده به عنوان سبک‌های سازنده و سبک مسلط و سبک اجتنابی به عنوان سبک‌های غیر سازنده دسته‌بندی می‌شوند به طوریکه می‌توان سبک‌های حل تعارض را در سه سبک مصالحه گرا، سازنده و غیر سازنده خلاصه کرد. سوالات هر سبک در دستورالعمل مشخص شده است. هریک از سوالات این پرسشنامه می‌تواند نمره‌های از ۱ تا ۵ را کسب نماید. با توجه به تعداد ماده‌های هر زیر مقیاس، نمره کلی آن زیرمقیاس به دست می‌آید. رحیم (۱۹۸۳) در مطالعات متعدد از جمله، مطالعه بر روی یک نمونه ۱۲۱۹ نفری به تحلیل اعتبار و پایایی این پرسشنامه پرداخت. تحلیل عوامل منعکس کننده سه سبک تعارض بود. محاسبه ضرایب پایایی با استفاده از بازآزمایی و همسانی درونی برای خرده مقیاس‌های این پرسشنامه، رضایت‌بخش گزارش شد. در مطالعه دیگری همسانی درونی این پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های پرسشنامه، در دامنه ۰/۷۲ تا ۰/۷۷ و در پژوهشی دیگر بر روی یک نمونه (۱۴۷۴) نفری همسانی

درونی این ابزار با استفاده از آلفای کرونباخ بین ۰/۷۶ تا ۰/۸۵ گزارش کرد (۳۲). در ایران نیز حقیقی در پژوهشی به بررسی مشخصات روانسنجی این پرسشنامه پرداختند. آنها پایایی این پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های پرسشنامه در دامنه ۰/۷۰ تا ۰/۷۵ گزارش نمودند (۳۳).

یافته‌ها

پس از حذف پرسشنامه‌های ناقص، داده‌های مربوط به ۳۰۰ نفر مورد تحلیل قرار گرفت. میانگین سنی ۳۳/۴۷ با انحراف معیار ۳/۹۹ و دامنه ۲۴ تا ۴۵ سال بود. میانگین سال‌های زندگی مشترک ۸/۰۳ با انحراف معیار ۲/۲۳ و دامنه ۴ تا ۱۴ سال بود سایر اطلاعات در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود.

جدول ۱- توزیع جمعیت شناختی نمونه

شاخص	گروه	فراوانی	درصد
جنسیت	زن	۱۷۳	۵۷/۷
	مرد	۱۲۷	۴۲/۳
دوره تحصیلی	کارشناسی	۱۰۰	۳۳/۳
	کارشناسی ارشد	۲۰۰	۶۶/۷
اشتغال	شاغل	۲۰۰	۶۶/۷
	غیرشاغل	۱۰۰	۳۳/۳
تعداد فرزندان	بدون فرزند	۸۲	۲۷/۳
	یک فرزند	۱۴۲	۴۷/۳
	دو فرزند	۷۴	۲۴/۷
	سه فرزند	۲	۰/۷

پیش از اجرای تحلیل آماری به غربالگری داده‌ها و شناسایی پرت‌های تک متغیره^۲ با نمودار باکس^۳ پرداخته شد. نتایج نشان داد که پرت تک متغیره‌ای وجود ندارد. شناسایی پرت‌های چندمتغیره^۴ نیز با آماره مالهالانوبیس^۵ صورت

2. Univariate outliers

3. Box plot

4. multivariate outliers

5. Mahalanobis

1. Rahim Organizational Conflict Inventory-II: (ROCI-II)

شد. شاخص اصلاح شده در مورد تمامی شرکت‌کنندگان از $\alpha=0/001$ بزرگتر بود. بر این اساس تحلیل‌ها با داده‌های ۲۹۹ نفر ادامه یافت. شاخص‌های توصیفی و ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهشی در جدول ۲ آورده شده است.

گرفت. سپس فواصل مورد نظر بر اساس درجات آزادی (تعداد متغیرها که در اینجا هشت متغیر پیش‌بین موجود در مدل بود) در آزمون خی دو اصلاح و در سطح $\alpha=0/001$ مورد بررسی قرار گرفت (۳۴). نتایج نشان از وجود یک مورد پرت چندمتغیره بود. با حذف این مورد، تحلیل مجدداً تکرار

جدول ۲- شاخص‌های توصیفی و ضرایب همبستگی طرحواره‌های ناسازگار اولیه، سبک‌های حل تعارض و تعهد زناشویی

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
طرد و بریدگی	-											
خودگردانی	۰/۵۵**	-										
جهت مندی	۰/۵۹**	۰/۶۷**	-									
گوش بزنگی	۰/۵۰**	۰/۵۶**	۰/۵۵**	-								
محدودیت مختل	۰/۴۵**	۰/۶۳**	۰/۶۲**	۰/۴۴**	-							
سبک مصالحه‌گرا	۰/۳۱**	۰/۳۵**	۰/۳۴**	۰/۳۲**	۰/۴۶**	-						
سبک غیرسازنده	۰/۲۸**	۰/۳۵**	۰/۳۳**	۰/۲۷**	۰/۳۹**	۰/۵۵**	-					
سبک سازنده	۰/۴۵**	۰/۴۸**	۰/۴۸**	۰/۴۱**	۰/۵۱**	۰/۵۱**	۰/۵۵**	-				
تعهد شخصی	۰/۴۵**	۰/۳۸**	۰/۴۰**	۰/۳۷**	۰/۴۹**	۰/۳۳**	۰/۲۵**	۰/۴۹**	-			
تعهد اخلاقی	۰/۳۷**	۰/۴۶**	۰/۴۶**	۰/۴۱**	۰/۴۹**	۰/۴۸**	۰/۳۶**	۰/۵۴**	۰/۳۶**	-		
تعهد ساختاری	۰/۴۲**	۰/۴۶**	۰/۴۴**	۰/۴۶**	۰/۴۶**	۰/۴۱**	۰/۳۳**	۰/۵۰**	۰/۵۵**	۰/۴۵**	-	
تعهد زناشویی	۰/۵۱**	۰/۵۴**	۰/۵۴**	۰/۵۱**	۰/۶۰**	۰/۵۰**	۰/۳۹**	۰/۶۴**	۰/۸۳**	۰/۷۴**	۰/۸۲**	-
میانگین	۳/۲۶	۳/۶۱	۳/۵۳	۳/۵۳	۳/۵۵	۱۹/۲۶	۱۸/۷۱	۱۱/۲۰	۴۲/۶۴	۳۷/۰۰	۳۷/۳۴	۱۱۶/۹۷
انحراف معیار	۱/۲۷	۱/۲۲	۱/۲۶	۱/۲۴	۱/۳۲	۸/۵۴	۶/۳۰	۴/۴۰	۱۸/۳۸	۱۵/۱۲	۱۳/۹۴	۳۷/۸۶
کجی	-۰/۲۳	-۰/۴۲	-۰/۳۸	-۰/۳۷	-۰/۳۹	-۰/۲۱	-۰/۴۴	-۰/۳۹	-۰/۶۶	-۰/۴۹	-۰/۶۳	-۰/۳۷
کشیدگی	-۱/۴۸	-۱/۳۴	-۱/۲۱	-۱/۲۹	-۱/۳۵	-۱/۷۸	-۱/۲۲	-۱/۱۵	-۱/۲۲	-۱/۳۸	-۱/۱۹	-۱/۲۵

توزیع باقیمانده‌ها با آزمون کالموگروف-اسمیرنوف یکراهه مورد بررسی قرار گرفت. بزرگتر بودن سطح معناداری آزمون از آلفای $P \geq 0/001$ نشان از نرمال بودن توزیع متغیرها دارد (۳۴). نتایج نشان داد که توزیع باقیمانده‌ها نرمال است ($Z=0/05$, $df=299$, $P \geq 0/05$). در بررسی عدم همخطی متغیرهای پیش بین مدل، اگر شاخص تحمل^۱ کوچکتر از ۱ و بزرگتر از $0/40$ و شاخص تورم واریانس (VIF) کوچکتر از ۱۰ باشد (۳۷)، مفروضه عدم همخطی چندگانه محقق شده

مدل‌یابی معادلات ساختاری، نیازمند بررسی برخی مفروضات اساسی است. نرمال بودن تک متغیره و چند متغیره توزیع متغیرها، عدم همخطی چندگانه و استقلال خطاها از جمله این مفروضات هستند. بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها، با در نظر گرفتن کجی ± 2 (۳۵) و کشیدگی ± 7 (۳۶) نشان داد که کجی و کشیدگی در تمامی متغیرها در سطح مطلوبی قرار داشته و نرمال بودن تک متغیره محقق شده است (جدول ۱). در بررسی نرمال بودن چند متغیره، پس از محاسبه مقادیر باقیمانده‌های استاندارد شده،

¹. Tolerance

است. نتایج نشان داد که ضرایب تحمل از ۰/۴۳ تا ۰/۶ و تورم واریانس از ۱/۶۷ تا ۲/۳۶ در تغییر بودند. بر این اساس می‌توان رأی به تحقق مفروضه داد. در بررسی مفروضه استقلال خطاها از آماره دوربین واتسون استفاده شد. ضرایب مابین ۱/۵ تا ۲/۵ و نزدیک به ۲ برای این آماره نشان از استقلال خطاها دارند (۳۸). این ضریب در مدل مسیر پژوهش حاضر برابر با ۱/۹۱ بود.

پس از تحقق مفروضات، مدل مفهومی پژوهش با برآورد روش بیشینه درست نمایی^۱ آزمون شد. جهت بررسی برازش مدل، شاخص‌های متعددی وجود دارد. غیرمعنادار بودن آماره خی دو یکی شاخص‌های برازش مدل است. اما این شاخص از حجم نمونه تأثیر می‌پذیرد. بر این اساس باید از سایر شاخص‌های برازش نیز استفاده شود. مقادیر بین ۱ تا ۳ برای نسبت خی دو به درجات آزادی (χ^2/df)، مقادیر ۰/۰۵ و کمتر ریشه میانگین خطای مجذورات تقریب^۲ (RMSEA) و مقادیر ۰/۹۵ و بیشتر برای شاخص نیکویی برازش^۳ (GFI)، شاخص تعدیل شده نیکویی برازش^۴ (AGFI)، شاخص برازندگی تطبیقی^۵ (CFI) و شاخص نرم شده برازندگی^۶ (NFI) نشان از برازش مطلوب مدل دارند (۳۹). شاخص‌های

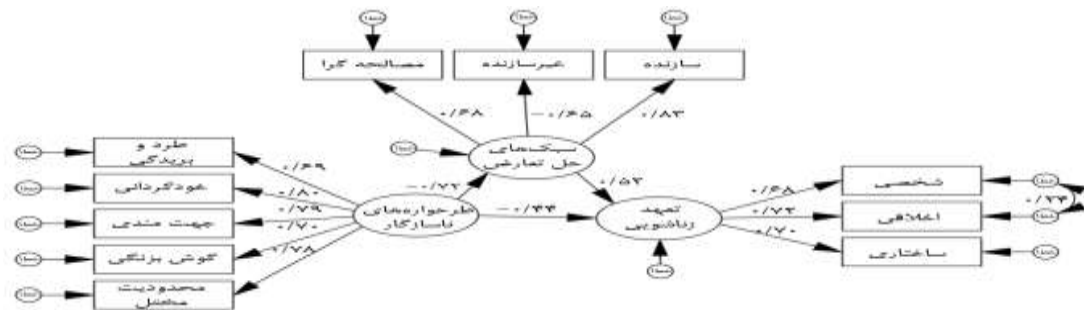
برازش مدل اولیه (جدول ۲) نشان داد که مدل اولیه پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار نیست ($\chi^2/df = 48/36$ ، $GFI = 0/93$ ، $AGFI = 0/28$ ، $CFI = 0/91$ ، $NFI = 0/92$ ، $RMSEA = 0/39$). بررسی ضرایب استاندارد شده در مدل‌های اندازه‌گیری و ساختار نشان داد که تمامی ضرایب معنا دارند ($P < 0/01$). بررسی شاخص‌های اصلاح^۷ پیشنهادی نرم افزار نشان داد که با برقراری کوواریانس میان خطای تعهد شخصی و تعهد اخلاقی، شاخص‌های برازش بهبود می‌یابند. بر این اساس و بنا به پیشنهاد (۳۴) به برقراری این رابطه پرداخته شد. نتایج نشان از بهبود شاخص‌های برازش مدل داشت (جدول ۳). به منظور قضاوت در خصوص مدل‌های رقیب، می‌توان به معیار اطلاعات آکائیک^۸ (AIC) استناد کرد. این معیار تعادلی میان دقت مدل و پیچیدگی آن برقرار می‌کند. با توجه به داده‌ها، چند مدل رقیب ممکن است با توجه به معیار اطلاعات آکائیک رتبه‌بندی شوند و مدل دارای کمترین ضریب بهترین است. مقایسه معیار اطلاعات آکائیک نشان می‌دهد که مدل اصلاح شده نهایی از مقدار مطلوب‌تری برخوردار است. نمودار مسیر در مدل اصلاح شده در شکل ۱ آمده است.

جدول ۳- شاخص‌های برازش مدل پیش بینی تعهد زنشویی

مدل	χ^2	df	P	χ^2/df	GFI	CFI	NFI	RMSEA	AIC
اولیه	۱۰۰/۵۴	۴۱	۰/۰۰۰۱	۲/۴۵	۰/۹۴	۰/۹۶	۰/۹۳	۰/۰۷	۱۵۰/۵۴
برقراری کوواریانس خطاها	۹۰/۵۶	۴۰	۰/۰۰۱	۲/۲۶	۰/۹۵	۰/۹۷	۰/۹۵	۰/۰۶	۱۴۲/۵۶

1. Maximum Likelihood
2. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)
3. Goodness of Fit Index (GFI)
4. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)
5. Comparative Fit Index (CFI)
6. Normed Fit Index (NFI)

7. Modification Indexes
8. Akaike information criterion (AIC)

شکل ۱- مدل اصلاح شده پیش بینی تعهد زناشویی بر حسب طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سبک‌های حل تعارض

سبک‌های حل تعارض زوجین صورت گرفت. بررسی‌ها نشان داد که مدل مفهومی پیشنهادی از برازش مناسبی برخوردار است. اثر مستقیم طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر سبک‌های حل تعارض معنادار است. اثر مستقیم سبک‌های حل تعارض بر تعهد زناشویی معنادار است. سبک‌های حل تعارض رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی را میانجی‌گری می‌کند.

تحلیل داده‌های پژوهش در خصوص اثر مستقیم طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر سبک‌های حل تعارض همسو با نتایج پژوهش‌های میترمسکو^۱ (۲۰۱۴)، هایز و پارسونت (۲۰۱۶)، وراسین (۲۰۰۵) و آراین فر (۲۰۱۷) می‌باشد. دو میترمسکو و همکاران (۴۱) نشان داد افزایش سطح طرحواره‌های ناسازگار اولیه، منجر به کاهش سطح رضایت زن و شوهر می‌شود و از سویی باعث باعث نگرش‌های ناکارآمد درانتخاب همسر و تعارضات بیشتر در روابط بعدی می‌شود. هایز و پارسونت^۲ (۴۲) دریافتند طرحواره‌های ناسازگار اولیه به عنوان منبع مهمی از استراتژی‌ها و نگرش‌های غیر عملکردی در تعارضات زوجین می‌باشند. راسین^۳ (۴۳) نیز دریافت بقای طرحواره‌های ناسازگار اولیه در هریک از زوجها منجر به بروز تعارضات زناشویی و

بررسی ضرایب مسیر نشان داد که اثر مستقیم طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر سبک‌های حل تعارض ($\gamma = -0.172, P \leq 0.01$) و تعهد زناشویی منفی و معنادار است ($\gamma = -0.154, P \leq 0.01$). اثر مستقیم سبک‌های حل تعارض بر تعهد زناشویی نیز مثبت و معنادار است ($\beta = 0.152, P \leq 0.01$). بررسی ضرایب استاندارد شده اثرات غیرمستقیم نشان داد که اثر غیرمستقیم طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر تعهد زناشویی معنادار است ($IF = -0.137, P < 0.01$). بدین معنی که سبک‌های حل تعارض در رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی نقش واسطه‌ای دارند. به گونه‌ای که با افزایش طرحواره‌های ناسازگار اولیه، سبک‌های حل تعارض ناکارآمد افزایش یافته و از این طریق تعهد زناشویی کاهش می‌یابد. میزان واریانس تبیین شده تعهد زناشویی بر حسب طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سبک‌های حل تعارض برابر با ۵۹٪ بود. بدین معنی که ۵۹ درصد از تغییرات تعهد زناشویی بر حسب طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سبک‌های حل تعارض قابل تبیین است. بنا به پیشنهاد کوهن (۴۰) می‌توان ضرایب ۵۰٪ را به عنوان اندازه اثرهای بزرگ به شمار آورد.

بحث

پژوهش حاضر به منظور بررسی روابط ساختاری طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با واسطه‌گری

¹ Dumitrescu

² Hayes & Parsonnet

³ Racine

گسست انسجام خانواده می‌شود. نتایج مطالعه، آریین فر و همکاران (۴۴) روی یک نمونه ۳۰۰ نفری نشان داد اثر مستقیم طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر سبک تعارضات زناشویی معنادار بود. پولادی ریشه‌ری (۴۵) نیز با مطالعه بر روی ۲۰۰ زوج مراجعه کننده به مراکز مشاوره بوشهر با استفاده از مقیاس سنجش طرحواره‌های ناسازگار یانگ نشان داد طرحواره‌های ناسازگار پیش‌بینی کننده‌ی معنی‌داری برای سبک‌های تعارض زناشویی زوجین می‌باشند.

در تبیین این یافته می‌توان به دیدگاه یانگ و کلسکو و ویشار^۱ اشاره کرد که معتقدند رفتارهای ناسازگارانه و غیرسازنده در روابط بین فردی از طرحواره‌های ناسازگار اولیه نشأت گرفته است. طرحواره‌های ناسازگار عوامل مهمی هستند که بر جنبه‌های متعددی از زندگی افراد و زوجها تأثیر می‌گذارند از جمله بر انتخاب سبک‌های تعارض آنها (۴۶). هنگامی که فرد در روابط زناشویی خود قرار می‌گیرد و بطور اجتناب‌ناپذیری تعارضاتی را تجربه می‌کند، طرحواره‌های ناسازگاری که در ابتدای زندگی در او شکل گرفته‌اند فعال می‌شود و منجر به آشفتگی‌هایی در روابط وی به واسطه انتخاب سبک‌های اشتباه برای حل تعارض می‌شود. یکی از ساختارهای شناختی اثرگذار، پایدار و بادوام، طرحواره‌های ناسازگار اولیه هستند که روابط بین فردی را به‌طور قوی تحت تأثیر قرار می‌دهند. از سویی پژوهش‌ها نشان می‌دهد، راهبردهای حل تعارض به وسیله ویژگی‌های شخصیتی، طرحواره‌های اولیه و باورها و هنجارهای فرهنگی، اجتماعی و جنسیت نیز تعیین می‌شود (۴۷).

همسو با نتایج پژوهش حاضر در مورد اثر مستقیم منفی و معنادار طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر تعهد زناشویی نتایج پژوهش‌های آریتی و بمپوراد^۲ نیز نشان داده است که

طرحواره‌های ناسازگار اولیه اثر منفی بر تعهد زناشویی دارد (۴۸) و زانگ و هه^۳ پیش‌بینی کردند طرحواره‌های ناسازگار اولیه احتمال ناسازگاری زناشویی را به دنبال دارند و ناسازگاری زناشویی با نارضایتی زناشویی و عدم تعهد به آن، رابطه دارد (۱۵). پژوهش امانی (۴۸) و سلیمان زاده (۴۹) نیز حاکی از اثر طرحواره‌های ناسازگار اولیه در روابط تعاملات زناشویی است. در تبیین این یافته می‌توان چنین عنوان کرد که شناخت‌ها در جریان رابطه زناشویی تأثیرگذار هستند و یکی از انواع شناخت‌های مهم و تأثیرگذار در روابط زناشویی، طرحواره‌ها هستند. این طرحواره‌ها پاسخ‌های رفتاری افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهند و در تداوم و تضعیف روابط مؤثرند. طرحواره‌های ناسازگار اولیه با از هم پاشیدگی زندگی زناشویی و عدم استحکام زندگی مرتبط است (۵۰). خانواده درمانی شناختی رفتاری نیز این مفهوم را در بر می‌گیرد و ادعا می‌کند که طرحواره‌ها و تجارب زندگی که یک زوج با خود به رابطه زناشویی می‌آورند به روابط بین آنها نفوذ می‌کند و تأثیر خود را بر کل ساختار زناشویی وارد می‌کند، این طرحواره‌های قدیمی و ریشه دار را هر کدام از زوجین در رابطه زناشویی حفظ می‌کنند (۲۰). اغلب مشکلات ——— بین فردی که زوجها تجربه می‌کنند؛ تحت‌تأثیر شیوه تصور آنها در روابط خود با همسرشان قرار دارد. وقتی طرحواره‌ها تحریف می‌شوند، می‌توانند تعارض‌های خانوادگی را ایجاد کنند و نیز می‌تواند پیش‌کننده نارضایتی زناشویی و محرومیت عاطفی و دیگر مشکلات زناشویی باشند (۵۱). یانگ (۲۰۰۳) معتقد است طرحواره‌های ناسازگار اولیه به شدت ناکارآمدند این باورها و طرحواره‌ها در بزرگسالی و در روابط زناشویی نمود پیدا کرده و تأثیر زیانباری بر آن می‌گذارند. طرحواره‌های ناسازگار اولیه

¹. Young, Klosko & Weishaar

². Arieti & Bemporad

³. Zang & He

با از هم پاشیدگی زندگی زنشویی و عدم استحکام زندگی مرتبط است.

نتایج پژوهش حاضر درخصوص اثر مثبت مستقیم و معنادار سبک‌های حل تعارض بر تعهد زنشویی با یافته‌های پژوهش وایس^۱ (۵۲)، مارارا و تارلک^۲ (۵۳)، دیلدار، سیتوات و یاسین^۳ (۵۴)، اولسون^۴، هارمون^۵ و آلیگر^۶ (۵۵) و یوسفی (۵۶) همسو است. درتبیین این یافته‌ها می‌توان گفت اگر زوجین بتوانند تعارضات بین خویش را به شیوه مطلوب و سازنده حل کنند، تعارضات آسیب‌زا نخواهد بود. رحیم معتقد است همه همسران ممکن است گاهی از سبک سازنده و گاهی سبک غیرسازنده استفاده کنند، اما اگر سبک غیرسازنده تبدیل به شیوه معمول و همیشگی آنها برای واکنش به اختلاف‌هایشان شود، احتمال حل سازنده تعارض‌ها را کاهش می‌دهد و به زندگی زنشویی آسیب زده و اثرات زینباری بر زندگی فیزیکی و هیجانی آنها می‌گذارد. اگر روش حل تعارض به صورت سازنده مورد استفاده قرار بگیرد می‌تواند عاملی پر بار در حفظ روابط باشد و در جهت درک عمیق‌تر روابط متقابل و نزدیک، ثمربخش شود. استفاده از سبک سازنده، زوجین را به سمت افزایش رضایتمندی هدایت می‌کند و در واقع با کاهش تعارض‌های زنشویی بین زوجین، کیفیت روابط و سلامت زوجین، ارتقا یافته و پای‌بندی آنها به زندگی زنشویی بیشتر می‌شود. (۵۷). در واقع دوام یا زوال یک رابطه زنشویی به مقدار تعارض بین افراد درگیر وابسته نیست، بلکه به چگونگی سبک تعارض نیز بستگی دارد (۵۸).

نتایج پژوهش نشان داد طرحواره‌های ناسازگار اولیه با میانجیگری سبک‌های حل تعارض نیز تعهد زنشویی را

تحت تاثیر قرار می‌دهد. طرحواره‌های ناسازگار اولیه با شکل دادن به رفتارهای زوجین در حین تعارض، بر کیفیت رابطه و تعهدات زوجین نسبت به ازدواج تأثیر می‌گذارند. درتبیین این یافته پژوهش می‌توان گفت مبانی نظری دیدگاه شناختی نشان دهنده نقش مهم شناخت‌ها در حل تعارض زوجین است. یکی از ساختارهای شناختی اثر گذار، پایدار و بادوام در تعارضات زوجین طرحواره‌های ناسازگار اولیه هستند، بطوریکه در تعارض دائمی در فضای خانواده نقش دارد. تعارض موضوعی ادراکی است و وجود و عدم وجود آن به پنداشت و ادراک فرد بستگی دارد، لذا شیوه پاسخ به آن نیز به این شرایط بستگی دارد (۵۹). برداشت‌ها و تفسیرهای افراد از موقعیت و به عبارتی دیگر طرحواره‌های شناختی آنها نوع واکنش فرد به تعارضات و انتخاب سبک حل تعارض افراد را تعیین می‌کند. زوج‌هایی که سبک تعارض غیرسازنده را در روابط زنشویی خود در پیش می‌گیرند، دارای طرحواره‌ها و الگوهای خاصی در روند تعامل و ارتباطات‌شان هستند (۵۹). طرحواره‌ها در حیطه‌های مختلف زندگی زنشویی از جمله حل تعارض تأثیر می‌گذارند (۲۱).

از جمله محدودیت‌های پژوهش می‌توان مدت زمان کوتاه اجرا پژوهش، محدود شدن جامعه پژوهش به دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد واحد مشهد که باعث دشواری در تعمیم نتایج به گروه‌های دیگر می‌شود، اثر اجرای آزمون‌های متعدد که باعث بی‌حوصلگی و عدم جواب دقیق به سؤالات می‌شود، هم‌چنین استفاده از ابزارهای خودگزارش دهی، نتیجه‌هایی را که می‌توان با استفاده از پژوهش به آن رسید را محدود می‌سازد، هر چند اکثریت مطالعات انجام شده در این زمینه، بر داده‌های خودگزارش شده متکی هستند. عدم کنترل برخی از ویژگی‌های آزمودنی‌ها همچون وضعیت

1. Weiss

2. Muraru & Turliuc

3. Dildar, Sitwat & Yasin

4. Olson

5. Harmon

6. Alegre

اجتماعی، فرهنگی و نفوذ خانواده‌های اصلی از دیگر محدودیت‌های پژوهش حاضر است.

نتیجه‌گیری

با توجه به یافته‌های پژوهش تعهد زناشویی به عنوان یک عامل اصلی برای وفاداری و ثبات خانواده، تحت تاثیر متغیرهای شناختی از جمله طرحواره‌های ناسازگار اولیه قرار می‌گیرد. طرحواره‌های ناسازگار اولیه علاوه بر اینکه مستقیماً باعث پایین آمدن تعهدات زناشویی در زوجین می‌شود، همچنین با نفوذ منفی خود بر روی سبک‌های حل تعارض، تعهدات زناشویی را برهم می‌زند؛ لذا به مشاوران خانواده پیشنهاد می‌شود در مشاوره‌های پیش از ازدواج به سنجش و بررسی این متغیرها در هر دو زوج پرداخته شود. همچنین در مراکز مشاوره و خدمات روان شناختی در مورد افراد متأهل مراجعه کننده با شکایت‌های زناشویی این دو متغیر مورد بررسی و سنجش قرار گیرد و در خصوص آنها آموزش‌های لازم صورت گیرد. علاوه بر این پیشنهاد می‌شود، آموزش صحیح والدین در جهت تصحیح شیوه‌های فرزند پروری که منجر به شکل‌گیری طرحواره‌های ناسازگار در فرزند می‌شود در دستور کار مراکز آموزشی و بهزیستی قرار گیرد. پیشنهاد می‌شود متغیرهای این پژوهش توسط پژوهشگران دیگر در جوامع مختلف با فرهنگ‌های متفاوت‌تر تکرار شود تا قابلیت تعمیم نتایج بیشتر امکان پذیر شود، همچنین پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آینده سازه‌های

شناختی دیگری به صورت مستقل بر روی تعهد زناشویی مورد توجه قرار گیرند و طرح‌های پژوهشی مناسبی در این زمینه طرح‌ریزی گردد.

در این پژوهش موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. شرکت کنندگان ملزم به معرفی مشخصات فردی خود ازنم و نام خانوادگی نبودن و به آنها اطمینان داده شد که سایر اطلاعات مورد نیاز پژوهش محرمانه می‌ماند و این امر نیز کاملاً رعایت شد. همچنین در زمان اجرای پرسشنامه ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سوالات پرسشنامه ها شرکت کنندگان در مورد خروج از پژوهش در هر زمان مختار بودند.

تشکر و قدردانی

مطالعه حاضر حاصل پژوهش در دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد می‌باشد و بدینوسیله از همکاری مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد و دانشکده‌های مربوطه و تمامی شرکت کنندگان در پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود. این مقاله بر گرفته از پایان نامه دکتری فهیمه مهرپویا در رشته روانشناسی عمومی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد به راهنمایی آقای دکتر محمود جاجرمی و مشاوره آقای دکتر ابراهیم علیزاده موسوی می‌باشد.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد. همچنین مقاله از حمایت مالی برخوردار نبود.

References

1. Noroozi S, Rezakhani D & Vakili P. The causal relationship between time perspective and the marital instability based on the mediator role of communication patterns in married women and men. Quarterly of Applied Psychology. 2019;3(51):433-451. [Persian]
2. Gonczarowski Y A, Nisan N, Ostrovsky R & Rosenbaum W. A stable marriage requires communication. Games and Economic Behavior. 2019;118 626- 647.
3. Sherwood E M. Marital strength in Canadian military couples: A ground theory approach. Unpublished doctoral dissertation University of Calgary.2008.

4. Hou Y, Jiang F & Wang X. Marital commitment, communication and marital satisfaction: An analysis based on actor-partner interdependence model. *International Journal of Psychology*. 2019;54(3):369-376.
5. Dew J & Jackson M. Commitment and Relationship Maintenance Behaviors as Marital Protective Factors during Economic Pressure. *Journal of Family and Economic*. 2018;39(2):191-204.
6. Clyde T L, Hawkins A J & Willoughby B J. Revising premarital relationship interventions for the next generation. *Journal of Marital and Family Therapy*. 2020;46(1): 149-164.
7. Tariveh B, karimi Q, Akbari M & Moradi O. Structural model of marital commitment based on marital communication beliefs, emotional involvement, and criticism in the family with mediating role of marital intimacy. *Quarterly of Applied Psychology* 2020;14,1(53):139-158. (Persian)
8. Zare Garizi M, Ebrahimi Moghadam. H & Abolmaali Alhosaini. KH. Predicting marital commitment based on basic psychological needs and intimacy with mediation of self-differentiation. *Quarterly of Applied Psychology*. 2020; 14, 1(53): 55-76
9. Yu Y, Wu D, Wang J M, Wang Y C. Dark personality, marital quality, and marital instability of Chinese couples: An actor-partner interdependence mediation model. *Personality and Individual Differences*. 2020 ; 154: 109- 119.
10. Dozois D J, Martin\ R A & Bieling P J. Early maladaptive schemas and adaptive/ maladaptive styles of humor. *Journal of Cognitive Therapy and Research*. 2009 ; 33(6): 585-596.
11. Martin, R., & Young, J. Schema therapy. *Handbook of cognitivebehavioral therapies*. 2010 ; 315-346.
12. Wetzels M, Odekerken-Schröde G & Van Oppen C. Using PLS path modeling for assessing hierarchical construct models: Guidelines and empirical illustration. *MIS quarterly*. 2014 : 177-195.
13. Fincham F D & May R W. Infidelity in romantic relationships. *Current Opinion in Psychology*, 13, 70-4. [DOI:10.1016/j.copsyc.2017.03.008] [PMID]
14. Miller, J. and Tedder, B. The Discrepancy between Expectations and Reality: Satisfaction in Romantic Relationships. *Hanover College, PSY 401: Advanced Research*. 2011.
15. Zang D.H & He H.L. Personality traits and life satisfaction: A Chinese case study. *Social Behavior and Personality*. 2010 ; 38(8): 1119-1122.
16. Young J, Gluhoski V. A schema-focused perspective on satisfaction in close relationships. In Sternberg RJ, Hojjat M. *Satisfaction in close relationships*. New York: Guilford Press; 1997; 5 : 356-381.
17. Weeks G R & Treat S R. *Couples in Treatment: techniques and approaches for effective practice*. (2nd Ed.). Brunner-Routledge. Taylor & Francis Group. USA. 2001
18. Buehler C. Interparental conflict styles and youth problem behavior: A two-sample replication study. *Journal of Marriage and the Family*. 2014 ;60: 119-13
19. Olson D H. Family Communication and Family Satisfaction Scales. In *FACES IV Package*. 2013:45-50
20. Dattilio F M. Restructuring schemata from family of origin in couple therapy. *Journal of Cognitive Psychotherapy: An Int Quarterly*. 2015; 20(4): 359-373.
21. Young J E & Brown G K. Young Schema Questionnaire-Short Form. Retrieved from. Retrieved from. www.schematherapy.com. 2003
22. Jacob S , Gray J & Coons V. Trait and goal similarity and discrepancy in romantic couples. *Personality and Individual Differences*. 2017; 107(1): 1-5.
23. Somohano V C. Mindfulness, attachment style and conflict resolution behaviors in romantic relationships. (MA). Humboldt State University. 2013
24. Harmon D KH. Black men and marriage: The impact of spirituality, religiosity and marital commitment on marital satisfaction, [Dissertation]. Alabama University. 2005

25. Weisskirch R & Delevi R. Attachment style and conflict resolution skills technology use in relationship dissolution. *Computers in Human Behavior*. 2013 ; 29(6): 2530- 2534.
26. Wheeler L A, Kimberly A U & Shawna M T. Conflict resolution in Mexican-origin couples: Culture, gender, and marital quality. *Journal of Marriage Family*.2010; 72(4): 991–1005.
27. Hooman H A. Structural equation modeling using LISREL software. Samt Publications. 2005
28. Adams J M. & Jones T. The conceptualization of marital commitment: An integrative analysis. *Journal of personality and social psychology*. 1997 ; 72: 1177-1196.
29. Shahsiah M, Bahrami F & Mohebi S. Assessing of relationship between sexual satisfaction and marital commitment of Shareza county couples. *J Fundamentals of Mental Health*.2010; 11(3):233-238. [Persian]
30. Mohamadi B, Heydarnia A, Abbassi H. Predicting Marital Commitment Basid on Marital Intimacy and Forgiveness.*Journal of Rooyesh-e-Ravanshenasi*. 2017; 5, 3(16) :31-50. [Persian]
31. Ahei G, Mohamadifar M, Besharat M. Validity of Schema Scale (Item 75). *J Educ Psychol Tehran Univ*. 2007;3(520). [Persian]
32. Rahim M A. A measure of styles of handling interpersonal conflict. *Academy of Management Journal*. 1983 ; 26(2): 368-376.
33. Haghighi H, Zarei A, Gaderi F. Comparison of marital conflict resolution styles between satisfied couples, conflicting couples & couples on the verge of divorce in B&ar.2012 ;4 :534-561. [Persian]
34. Meyers L S, Gamst G & Guarino A J. Applied multivariate research: Design and interpretation. 8. Sage publications.2016 :34-45
35. Lomax R G & Schumacker R E. A beginner's guide to structural equation modeling. Psychology press.2004
36. West S G, Finch J F & Curran P J. Structural equation models with no normal variables: Problems and remedies. In R. H. Hoyle (Ed.), *Structural equation modeling Issues, concepts, and applications*. Newbury Park, CA: Sage. 1995: 56-75
37. Stevens J P. Applied multivariate statistics for the social sciences. Routledge.2012 :34-45
38. Neter J, Kutner M H , Nachtsheim C J & Wasserman W. (1996). *Applied linear statistical models*. 1996; 4: 318
39. Tabachnick B G & Fidel L S. *Using Multivariate Statistics* (Baloğlu, M., Çev. Ed.). Ankara: Nobel Yayıncılık.2015
40. Cohen J. A power primer. *Psychological bulletin*.1992; 112(1): 155-159.
41. Dumitrescu D & Rusu A S. Relationship between early maladaptive schemas, couple satisfaction and individual mate value: An evolutionary psychological approach. *Journal of Evidence-Based Psychotherapies*. 2014; 12(1): 13.
42. Hayes C & Parsonnet P R. Issue: Couples and Relationships. *The Schema Therapy Bulletin*.2016; 3(1): 23-35
43. Racine C. Does religious coping moderate the relationship between early maladaptive schemas and negative trait affect, college adjustment, and alcohol use? Unpublished Doctoral Dissertation , New York University.2005
44. Arianfar N. Structural Equation Modeling of the predicting marital conflict on the basis of initial maladaptive schemas of the cuts and rejection areas and the mediatory variable of the lovemaking styles. *Counseling Culture and Psychotherapy*.2017; 29: 107-134. [Persian]

45. poladi Rishehri A, khabbaz Sabet S. Prediction of Marital Conflicts, Based on Attachment Styles, Perfectionism, and Maladaptive Schemas in Couples. *Journal of Clinical Psychology Achievements*. 2015; 2 (2): 67-82. [Persian]
46. Young J E, Klosko J S & Weishaar M E. *Schema therapy: A practitioner's guide*. New York: Guilford Press. 2003
47. Sourì Z (2017). The Relationship between Communication Patterns, Conflict Resolution Styles with the Mediating Role of Sexual Satisfaction. Thesis (M. A.). Shahid Bahonar University of Kerman Faculty of Literature and Humanities Department of Psychology. 2017. [Persian]
48. Amani A, Eisanejad O, Azizi A. Study of the Structural Relations of Early Maladaptive Schemas, Personality Factors and Marital Adjustment. *Journal of modern Psychological Researchers*. 2015; 37: 45-70. [Persian]
49. Soleymán zadeh mosavi M. Relationship between early maladaptive schemas and sexual satisfaction and marital commitment. Thesis (M.A). Islamic Azad University Science and Research Shahrood Branch. 2017. [Persian]
50. Beck A T. Cognitive therapy: Nature and relation to behavior therapy. *Behavior Therapy*. 1998; 1: 184-200
51. Saboonchi F, Dokaneifard fard F, Behboudi M. Structural model of marital satisfaction based on attachment styles and early maladaptive schemas with mediation of sensation seeking. *Quarterly of Applied Psychology*. 2020; 14. 1(53): 119-138. [Persian]
52. Weiss J M. Marital preparation, experiences, and personal qualities in a qualitative study of individuals in great marriages. (Master of Science). Utah State University, Logan Utah. 2014.
53. Muraru A A, Turliuc M N. Family-of-origin, romantic attachment, and marital adjustment: A path analysis model. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2012; 33: 90-94.
54. Dildar S, Sitwat A & Yasin S. Intimate enemies: Marital conflicts and conflict resolution styles in dissatisfied married couples. *Middle-East Journal of Scientific Research*. 2013; 15(10): 1433-1439.
55. Alegre P. Marital quality and attachment: The mediator role of conflict resolution styles. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2014; 51(6): 1173-1182.
56. Yoosefi N, Karimipour B, Amani A. The study model of religious beliefs, conflict resolution styles, and marital commitment with attitudes toward marital infidelity. *Biannual Journal of Applied Counseling*. 2017; 6(1): 47-64. [Persian]
57. Siffert A, Schwartz B. Spouses demand and withdrawal during marital conflict in relation to well-being. *Journal of Social and Personal Relationships*. 2011; 28(2): 232- 277.
58. Karairmak O, Duran N O. Gender differences in attachment styles regarding conflict handling behaviors among Turkish late adolescents. *International Journal for the Advancement of Counseling*. 2008; 30(4): 220-234.
59. Yoong M E, Long L L. *Counseling and therapy for couples*. Thomson Brooks/Cole Publishing Co. 1998

The structural relationship of early maladaptive schemas and marital commitment: The mediating role of conflict resolution styles

Mahmoud Jajarmi^{1,*}, Fahimeh Mehrpouya¹, Ebrahim Alizadeh Mosavi²

1- Department of Psychology, Bojnord Branch, Islamic Azad University, Bojnord, Iran.

2- Department of Psychology, Quchan Branch, Islamic Azad University, Bojnord, Iran.

Original Article

Received: 7 Jun 2021

Accepted: 5 Dec 2021

*Corresponding Author:

Mahmoud Jajarmi;
Department of Psychology,
Bojnord Branch, Islamic
Azad University, Bojnord,
Iran.

TEL:

Email:

Mahmoud.jajarmi@gmail.com

ABSTRACT

Introduction

The current research aims to investigate the structural relationship between early maladaptive schemas and marital commitment of couples mediated by their conflict resolution styles.

Materials and Methods

The research population comprised all married students of the Islamic Azad University of Mashhad in the academic year 2019-2020 with more than 3 years of marital life. The sample size was determined to be 300 subjects according to the research statistical method based on hidden variables. For data collection, the Adams and Jones Marital Commitment Questionnaire (1997), Young Schema Questionnaire Short Form 91997), and Rahim Organizational Conflict Inventory-II (1983) were employed. Data were analyzed using structural equations and SPSS-25 and AMOS-24 software.

Results

Investigations demonstrated that the proposed conceptual model has a good fit. The direct effect of early maladaptive schemas on conflict resolution styles ($P \leq 0.01$, $\gamma = 0.72$) and on marital commitment ($P \leq 0.05$, $\gamma = -0.44$) is significant and negative. The direct effect of conflict resolution styles on marital commitment is also significant and positive ($P \leq 0.05$, $\beta = -0.52$). Indirect effects indicated that the indirect effect of early maladaptive schemas on marital commitment mediated by their conflict resolution styles is significant ($P < 0.01$, IF = -0.37). The explained variance of marital commitment in terms of early maladaptive schemas and conflict resolution styles was equal to 0.59.

Conclusion

According to the research findings, conflict resolution styles are used as a mediating variable in the relationship between early maladaptive schemas and marital commitment, and two variables of conflict resolution styles and early maladaptive schemas are able to predict marital commitment.

Keywords

Commitment, schemas, conflict resolution, marital

► Please cite this article as: Jajarmi M, Mehrpouya F, Alizadeh Mosavi E. The structural relationship of early maladaptive schemas and marital commitment: The mediating role of conflict resolution styles. J Neyshabur Univ Med Sci 2022;10(1):25-39.